

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XVII; DECEMBER 2022; - ZADARMO - *****

*Vianoce lásky a pokoja, nech každú Vašu bolesť zahojá.
V kruhu najbližších tešte sa spolu až budete sadáť
k štedrovečernému stolu.
Krásne sviatky a veľa šťastia v roku 2023 želajú*

*Ing. Jana Tkáčiková – starostka Obce Pohorelá, kolektív pracovníkov Obecného úradu v Pohoreleji
a poslanci Obecného zastupiteľstva*

Pietna spomienka na pamiatku padlých v 1. svetovej vojne

11. november je označovaný za deň prímeria, či deň vojnových veteránov. Je tak preto, lebo pred 104 rokmi sa skončila veľká vojna. Najväčšia, akú svet dovtedy poznal. Nepredstaviteľná kataklizma, ktorá sa právom považuje za koniec sveta. Po nej už nič nebolo také ako predtým. Svet sa zmenil geograficky, politicky, morálne i hodnotovo.

Preto v piatok 11. novembra 2022 o 11 hodine a 11 minúte Obec Pohorelá a Základná organizácia zväzu protifašistických bojovníkov Partizánskej brigády Jánošík Pohorelá zorganizovali pietnu spomienku pri pamätníku obetiam I. a II. svetovej vojny, na ktorej sa zúčastnili aj žiaci 8. ročníka našej školy a spoločne sme vzdali úctu hrdinom.

Ing. Anna Pravotiaková

USTANOVUJÚCE ZASADNUTIE OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 18. 11. 2022 o 18.00 hodine sa na Obecnom úrade v Pohoreleji konalo Ustanovujúce zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Pohorelá vo volebnom období 2022 - 2026. Na slávnostnom zasadnutí zložili sľuby novozvolená starostka obce Ing. Jana Tkáčiková a novozvolení poslanci Obecného zastupiteľstva našej obce: Cyril Gandžala, Miroslav Malecký, Jozef Maťuš, Peter Polák, Ján Kanoš, Ing. Ján Syč, Ing. Anna Pravotiaková, Anna Prčová, Ing. Marek Syč, PhD. **Novozvoleným zástupcom našej obce gratulujeme a želáme im veľa tvorivých síl a úspechov v ich náročnej práci!**

PODUJATIA

9. 12. 2022 od 15.00 na námestí v Pohorelej. Mikuláš rozdá deťom darčeky, tešiť sa môžete na rozsvietenie vianočného stromčeka, dobrú kapustnicu a pripravený bude aj vianočný punč.

Termíny zberu plastov

27. 12.	24. 01.
---------	---------

Plasty sa zbierajú len v **žltých** plných a zviazaných vreciach.

Nezabudnite plasty stlačiť, aby sa zmenšil ich objem!

Ďakujeme

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

14.12.	29.12.	10.01.
--------	--------	--------

Žiadame občanov, aby si nádoby vyložili pred brány už deň vopred! Zbiera sa od 7:00 hod. Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

NEZABÚDAJME ODPAD TRIEDIŤ!

Pohostinstvo Holdomaš Vás v sobotu **17. 12. 2022** od 16.00 hodiny pozýva na „**POHORELSKÝ DART CUP 2022**“.

TRIATHLON ATTACK 2022

13.8.2022 sa uskutočnil VIII. ročník extrémneho triatlonového podujatia TRIATHLON ATTACK, na ktorom našu obec reprezentovali Ján Gandžala (plávanie), Cyril Gandžala (bicykel) a Veronika Magosová (beh). Na štart sa postavili ako štafeta. Trať s parametrami 2,1 km plávanie, 139km (prevýšenie 3000 m) bicykel, 23 km (prevýšenie 1400 m) beh zvládli za 9:11:03 hod. a vybojovali si 6. miesto v zmiešaných štafetách. Cyril Gandžala sa tešil aj z výborného individuálneho umiestnenia za cyklistickú časť, kde obsadil 2. miesto v kategórii veteránov.

Bežecké úspechy v sezóne 2022

Našu obec úspešne reprezentovali viacerí bežci na niekoľkých športových podujatiach. Jedným z nich bola Horehronská trailová liga, ktorá pozostávala zo šiestich pretekov – Kráľová hoľa vertikál kilometer, Heľpiansky kros, Útek do divočiny, Závadský štvanec, Jarabský polmaratón a Andrejcová vertikál. Z pódiových umiestnení sa tešil Ján Siman (Heľpiansky kros – 3. miesto, Útek do divočiny – 3. miesto, Závadský štvanec – 2. miesto, Jarabský polmaratón – 2. miesto, Andrejcová vertikál 2. miesto). V celkovom poradí skončil Ján Siman na vynikajúcom 3. mieste, Veronika Magosová na 5. mieste, Matúš Baláž obsadil 8. miesto, Ľudmila Vojtková 21. miesto, Zuzana Rochovská 27. miesto, Radoslav Terek 28. miesto.

Ján Siman a Veronika Magosová nás úspešne reprezentovali aj na ďalších pretekoch. Na „Zvolenskej gregalici“ absolvovali trať dlhú 24km s prevýšením 780 m. Ján Siman ju zvládol za 1:49:27 hod., čo mu stačilo na 2. miesto. Veronika Magosová s časom 2:08:36 obsadila 3. miesto.

Bežeckú sezónu ukončila Veronika Magosová pódiovým umiestnením na pretekoch v behu do vrchu „Chod' ako môžeš“. Trať s dĺžkou 3,7 km a prevýšením 600 m odbehla za 37:04 min. čím si vybojovala 3. miesto.

Mgr. Veronika Magosová

Volejbalový spolok GAD Pohorelá v spolupráci s Obcou Pohorelá a ZŠ s MŠ Pohorelá Vás pozývajú na 27. ročník volejbalového turnaja zmiešaných družstiev ulíc „**O PUTOVNÝ LOPÁR**“ – tradičné štefánske športovo – spoločenské stretnutie pohorelcov, pohoreľčanov a návštevníkov Pohorelej dňa **26. 12. 2022** s prezentáciou od 10.00 do 10.30 hod v telocvični ZŠ s MŠ Pohorelá

Obec Pohorelá Vás pozýva na stolnotenisový turnaj „Troch kráľov“ **6. 1. 2023** v telocvični ZŠ s MŠ Pohorelá

Zverejnenie emailovej adresy na doručenie žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu na referendum

Obec Pohorelá zverejňuje emailovú adresu na doručenie žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu na referendum, ktoré sa bude konať v sobotu 21. januára 2023:

obec@pohorela.sk

Na rozvoj Národného parku Muránska planina získal kraj viac ako 1,5 milióna eur z Plánu obnovy

Rozvojovej agentúre Banskobystrického samosprávneho kraja a Oblastnej organizácii cestovného ruchu Gemer sa z Plánu obnovy podarilo získať viac ako 1,5 milióna eur na tri projekty, ktoré prispievajú k rozvoju Národného parku Muránska planina.

eur, získal projekt obnovy historického Coburgovského parku, ktorého žiadateľom bola Rozvojová agentúra BBSK.

Muránska planina

„Pohorelská Maša sa nachádza na severnom okraji Muránskej planiny, na tematickej kultúrnej trase Coburgovská železná cesta. V rámci tohto projektu bude revitalizovaná parková zeleň, obnovené pôvodné chodníky, vybudované osvetlenie, osadené lavičky, koše, infopanely a ďalšia drobná infraštruktúra,“ hovorí **Janka Pálková**, riaditeľka Rozvojovej agentúry BBSK.

Súčasťou revitalizácie bude aj architektonické riešenie vstupnej brány, pôvodného mostu ponad rieku Hron a rekonštrukcia existujúceho mostíka ponad vodný kanál. Tiež výstavba záhradného pavilónu ako aj náznaková rekonštrukcia pôvodnej železničnej zastávky, ktorá bola v minulosti súkromnou zastávkou pre aristokraciu a už nie je v strategických plánoch využitia ŽSR.

Budovanie značky aj udržateľného cykloturizmu

Cielený rozvoj územia plánovaný v synergii s relevantnými aktérmi zahŕňa aj projekt, ktorého žiadateľom bola oblastná organizácia cestovného ruchu Gemer, v koordinácii s Rozvojovou agentúrou BBSK a Správou Národného parku Muránska planina. Aktivita v projekte budú smerovať k tvorbe a budovaniu značky Národného parku Muránska planina tak, aby sa z územia stala konkurencieschopná destinácia, ktorá bude návštevnícky orientovaná pri súčasnom dodržiavaní zásad ochrany prírody a udržateľného rozvoja. Tento projekt získal z Plánu obnovy viac ako 273 tisíc eur. Rozvojová agentúra BBSK na príprave projektov úzko spolupracovala aj s ďalšími aktérmi priamo v území, najmä so Správou Národného parku Muránska planina. Posledný z úspešných krajských projektov sa zameriava práve na udržateľný rozvoj cykloturistiky a získať sa naň podarilo viac ako 434 tisíc eur. „Konkrétne aktivity budú smerovať k rozvoju cykloturistických trás v národnom parku tak, aby zostala zachovaná biodiverzita. Projekt zahŕňa aj tvorbu dátovej základne pre manažment návštevníka a komplexnú koordináciu rozvoja cykloturistiky v súlade so zásadami rozvoja udržateľného cestovného ruchu,“ uvádza **Ľudmila Elexová** z tímu spracovateľov koncepčných a strategických dokumentov. Ministerstvo životného prostredia z Plánu obnovy a odolnosti v rámci výzvy pre žiadateľov rozvojových projektov transformácie regiónu Národného parku Muránska planina podporilo celkovo pätnásť projektov, medzi ktoré rozdelilo viac ako 8,5 milióna eur. Podanie projektov bolo prirodzeným vyústením aktivít, ktoré dlhodobo realizuje Banskobystrický samosprávny kraj s cieľom podpory udržateľného rozvoja regiónov, diverzifikácie aktivít v chránených územiach a vytvárania partnerstiev a spoločného postupu s autoritami správy chránených území. Aktivita reflektujú potrebu zvyšovania odolnosti regiónov ako reakcie na klimatické zmeny a energetickú krízu.

Coburgovská železná cesta

„Máme spracovanú Koncepciu rozvoja prírodného cestovného ruchu v Banskobystrickom kraji do roku 2030 a v procese finalizácie je i Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Národnom parku Muránska planina do roku 2030,“ dodáva Elexová.

Oba dokumenty navrhujú opatrenia pre rozvoj prírodného turizmu ako príležitosti pre rast ekonomickej aktivity v regiónoch s jedinečným prírodným potenciálom. Práve početné stretnutia a diskusie s partnermi v území, ktoré prebiehali pri tvorbe stratégie pre územie Národného parku Muránska planina, boli dôležitým základom pre spracovanie a podanie zmysluplných projektov v rámci tejto výzvy. Podľa slov Elexovej výstupy stratégie zohľadňujú potreby vo viacerých kľúčových oblastiach rozvoja cestovného ruchu tak, aby bolo toto územie atraktívnym miestom návštevy nielen v krátkodobom, ale aj dlhodobom horizonte a stalo sa ako celok udržateľnou destináciou Národného parku Muránska planina.

Nosným projektom pre územie Národného parku Muránska planina je bezpochyby aj projekt, ktorého žiadateľom je samotná Správa Národného parku Muránska planina. Zameriava sa na vytvorenie kľúčových podmienok rozvoja prírodného cestovného ruchu, zahŕňa prípravu na moderné návštevnícke centrum po vzore národných parkov v zahraničí, parkovacie kapacity aj ďalšie aktivity, ktoré správa parku pri spracovaní stratégie rozvoja identifikovala. Jednotlivé projekty sú tak výsledkom spolupráce aktérov naprieč všetkými úrovňami.

„Konštruktívny dialóg je niečo, čo dlhodobo presadzuje v rámci našej regionálnej politiky a pri tvorbe strategických dokumentov. V tomto konkrétnom prípade nám všetkým išlo o spoločný cieľ, ktorým je ekonomický, environmentálny a sociálny udržateľný rozvoj regiónu s ohľadom na ochranu vzácného prírodného, historického a kultúrneho dedičstva,“ uzatvára **Ondrej Lunter**, novozvolený predseda BBSK.

www.bystricoviny.sk

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

95 rokov

František Tlučák, Clementisova 808

91 rokov

Juliana Poláková, Hviezdoslavova 62

86 rokov

Juliana Adamová, Jánošíkova 455

84 rokov

Mária Janošková, Clementisova 798

83 rokov

Anna Mikolajová, Kpt. Nálepku 167

82 rokov

Helena Buvalová, Orlová 597

Milan Tlučák, Clementisova 748

81 rokov

Mária Chromčová, Orlová 662

80 rokov

Anna Baranová, Jánošíkova 397

Anna Jakubčová, Za Vršok 229

Rudolf Polák, Za Vršok 222

Eva Rosiarová, Pohorelská Maša 27

75 rokov

Ján Mikolaj, Clementisova 818

Mária Šulejová, Jánošíkova 436

70 rokov

Mária Krupová, M. R. Štefánika 699

Jozef Puťoš, Hviezdoslavova 41

Tibor Turošík, Pohorelská Maša 80

Oľga Vojtková, Kpt. Nálepku 260

65 rokov

Jozef Gábor, Pohorelská Maša 5

60 rokov

Emília Čonková, Za Hronom 827

Juraj Polák, Za Vršok 839

Elena Syčová, Orlová 616

Ivan Tešlár, Za Vršok 839

NARODENÍ

Eliáš Jozef Maťuš, Hviezdoslavova 64

Richard Oláh, Jánošíkova 397

ZOSNULÍ

Renáta Petrová, 51 r.

Z kroniky obce Pohorelá:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav, tzn. i v gramatike platnej v danej dobe)

O pohorelských hasičoch, požiarnikoch, ako aj o požiaroch v Pohorele v historických záznamoch v kronikách (zo záznamov v obecných kronikách pri príležitosti 100. výročia založenia Dobrovoľného hasičského zboru v našej obci)

1982: Miestny národný výbor začal s výstavbou garáže pre garážovanie požiarnej techniky. Od r. 1984 prístavba garáže v požiarnej zbrojnici slúži pre skladnenie požiarneho cisternového voza. 1991 - Požiari si vybrali svoju daň: 11. mája 1992 horel kraj lesa za Hronom. 31. mája pastva a kraj lesa na Skalkke. V oboch prípadoch požiar pravdepodobne spôsobili nedbalí návštevníci prírody – pastieri alebo deti. 3. júna, okolo pol jedenástej večer, za búrky vznikol požiar na humne u občana Syča. „Vinníkom“ bol asi blesk. 10. decembra začalo horieť na ulici u občana Buvalu. Horela automobilová pneumatika. Oheň vznikol pravdepodobne od iskry. Vďaka rýchlemu zásahu hasičov a susedov podarilo sa vyvieť automobil z dvora, čím predišlo sa pravdepodobnému výbuchu a následnému veľkému požiaru. 1992 – Lesné požiare: Už žiaľbohu skoro tradične horelo v lokalite Skalky, a to podvečer 28.2. a 28.7. Našťastie sa požiare podarilo zlikvidovať bez tragických následkov. 26.5. bol veľký lesný požiar na ploche 8 ha v lokalite za Hronom. Škoda bola 353.400 korún. 1993 – Požiare: Skalkka – 22. marca cez poľudnie začali horieť svaHY Skalky. Oheň sa rozšíril po veľkej ploche. Pri uhasení požiaru pomohlo aj to, že popoludní začalo pršať. 4. augusta v popoludňajších hodinách za veľmi horúceho slnečného počasia (bolo vyše 30°C v tieni) objavili občania požiar v lese Brezniny. Začalo horieť v hornej časti. Niekde tam, kde prechádzala chodník lesom v susedstve holiny zarastenej čučoriedkami, brusnicami, vresom a vysadenej stromkami. Pôvod požiaru je neznámy. Na jeho likvidácii sa zúčastnili požiarnici z Pohorelej i Brezna. Žiaľ oheň sa nepodarilo celkom zhasiť. Tlejúce zvyšky pod lesnou hrabankou znova a znova sa rozhorievali a tak aj v skorých ranných hodinách vzbĺkol zas. Ďalší poplach bol hlásený 5. augusta o 16:30 hod.. Opäť sa zadymilo z vrchola Brezniny. Požiar prakticky trval až do 24. augusta, kedy na pomoc požiarnikom prišla prudká búrka a dážď, ktoré oheň definitívne uhasili. Po tomto ohni už Brezina nevyzerá tak ako kedyysi. Celý severozápadný svah a vrchol je úplne zdevastovaný až po cestu popri smetisku. Porast je zničený, spodné časti kmeňov borovíc sú obhorené – zuhoľnatené. Hájka – 18. augusta vznikol požiar aj na strmom, k Hronu sa zvažujúcom svaHY Hájky. Tento bol ale do večera zlikvidovaný.

1994 – Profesionálni požiarnici: Za prítomnosti prednostky okresného úradu a ďalších hostí 16. mája v Pohorele slávnostne otvorili vysunuté pracovisko profesionálnych požiarnikov pre východnú časť nášho okresu. Služba v Pohorele je nepretržite 24 hodín a zabezpečuje ju 6 príslušníkov Zboru požiarnej ochrany. K dispozícii majú požiarne vozidlo CAS-32T-815. Oblasť pôsobenia sa rozkladá od Polomky po priestor Pusté Pole. Spôsob ohlasovania požiarov a iných udalostí ostáva nezmenený. Vysunutá jednotka je v stálom rádiovom spojení s Požiarnou stanicou Brezno.

Požiare - tragické udalosti: Prvá zásaH bol v obci na skládke odpadu dňa 5. júla, kde hrozilo, že sa požiar rozšíri až do lesa. Včasným zásahom požiarnici tomu zabránili. V pondelok 28. marca vo večerných hodinách začal horieť drevený zrubový dom v blízkosti školy na Nálepckovej ulici. Jeho majiteľkou bola dôchodkyňa, vdova p. Lysinová. Požiar vznikol nešťastnou náhodou od el. osvetlenia, v dobe neprítomnosti obyvateľky domu. Tá ho po svojom príchode už nedokázala uhasiť. Hasenia sa až do príchodu požiarnikov zúčastnilo mnoho ľudí, hlavne susedovcov z ulice a blízkeho okolia. Hrozilo aj vznietenie susedných domov. Požiar sa nakoniec za pomoci požiarnikov podarilo zlikvidovať, dom bol však v takom stave, že sa stal neobývatelným. Srdce starej ženy nevydržalo tento otras. p. Lysinová zomrela 29. marca 1994. 1995 – Požiar: Dopoludnia 3. mája horelo v rodinnom dome majiteľky V. D.. Škodu za 100.000 korún spôsobili žeravé uhličky, ktoré zo sporáka vypadli na drevené triesky. Požiar zničil kuchynskú linku, obklad z červeného smreka a zariadenie kuchyne. K zraneniu nedošlo. 1996 – Požiar: 9. októbra, asi o 19:00 hod. vzbĺkla plameňom stará drevenica na Sihle, v priestore staveniska Ing. Štavinu. Oheň bol našťastie požiarnikmi včas lokalizovaný a uhasený. Objekt sa totiž nachádza v radovej zástavbe a plameň by sa mohol ľahko rozšíriť aj na susedné stavby stavby. Príčinou požiaru bol pravdepodobne neopatrný neznámy „návštevník“, alebo aj noclažník, ktorý potom v panike horiaci objekt opustil. Škodu odhali na niekoľko tisíc korún. 1998 – Požiare: V nedeľu 22. februára popoludní požiarnici dvakrát zasahovali – raz na Skalkke, druhý raz pod poľnohospodárskym družstvom. Pred obedom zase hasili v Pohorelskej Maši. Pri vypalovaní trávnatého porastu na Mojžiške v Pohorelskej Maši 2. apríla tesne po pol druhej popoludní zhorela rekreačná chalupa L. K. z Banskej Bystrice. Tristotisícokorunovej škode sa nepodarilo zabrániť napriek úsiliu breznianskych požiarnikov a desiatok občanov za pomoci dvoch cisterien a lesného kolesového traktora. O deň – 3. apríla – opäť horelo. Z hádky požiar: Trestného cinu všeobecného ohrozenia podľa § 179, ods. 1 Trestného zákona sa dopustil M. F. z Pohorelej. Potrúdnzený alkoholom (2,09 promile v dychu) sa 15. augusta večer pohadal so svojou manželkou a dcerou. Nahnevalo ho, keď sa dcera po hádke rozhodla ist spat do sena v hospodarskej budove a plynovým zapalovacím suché seno uskladnené v tejto budove zapalil. Požiar sa rozšíril na celú budovu a strechu domu. Len vďaka pomoci občanov a zakroku požiarnikov z Brezna, Pohorelej a z Drevo kombinátu Polomka sa oheň nerozšíril na celý rodinný dom i okolité domy a hospodarské budovy. Požiar spôsobil majiteľke M. M. škodu asi za 250 000 korún.

VO VÍRE ČASU

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá, reg. č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2022/12, ročník XVIII., - NEPREDAJNÉ
Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá, 048/6196102, obec@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka 10. dňa v mesiaci. Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohorele. Zapožičané fotografie a dokumenty vraciame. Fotografie zverejňujeme postupne.